

דף סיכום בחינה

מזהה בחינה: 001000270310 מזהה סטודנט: 259408

שם קורס: דיני נזיקין בתא המשפחתי

מספר מבחן: 0001

מספר שאלה בטופס בחינה	ניקוד מירבי	ציון	התשובה שסומנה	התשובה הנכונה	מיקום השאלה בטופס המקור	מיקום התשובה שסומנה בטופס המקור
1	36.00	36.00	-	-	1	-
2.1	32.00	32.00	-	-	2.1	-
2.2	4.00	4.00	-	-	2.2	-
2.3	14.00	14.00	-	-	2.3	-
3	6.00	6.00	-	-	3	-
4	6.00	6.00	-	-	4	-
5	4.00			2	5	
6	4.00	4.00	1	1	6	1
7	4.00	4.00	2	2	7	2
8	1.00		-	-	8	-

כמות תשובות נכונות (עבור שאלות סגורות) : 2

0

ציון בחינה סופי : 97.00

מקרא צבעים

תשובה שגויה
שאלה שלא נענתה
שאלה מבוססת

הבחינה הבדוקה בעמודים הבאים

הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן, תשפ"ג

מבחן בקורס "דיני נזיקין בתא המשפחתי" – מס' קורס 99-9020-01 – מועד ב

המרצה: פרופ' בני שמואלי. הבודקת: הגב' קורל בן תקוה

שנת לימודים תשפ"ג | מועד ב'

תאריך הבחינה: 27.2.2023 09:00

משך הבחינה: שעתיים.

הנחיות:

- כל חומר עזר אסור בשימוש. סילבוס מעודכן מצורף לטופס זה. מובן שלא כל המופיע שם רלוונטי לתשובות.
- חשוב מאוד: קראו היטב כל שאלה על כל חלקיה בטרם התחלתם לענות עליה. הדבר ימנע כתיבה מיותרת בהמשך.
- כאשר שאלת משנה כוללת כמה חלקים, יש לענות על כל חלק בנפרד.
- יש לנמק (גם כשלא כתוב במפורש לעשות כן), להניח הנחות חלופיות או לדון בסוגיות חשובות ומתבקשות וכן להשתמש באסמכתאות במקום שהדבר נדרש.
- בחלקים מסוימים ישנה בחירה. נא לשים לב היטב.
- שימו לב למגבלת המילים בכל שאלה. מובן שאין חובה לנצל את מכסת המילים בכל שאלה.
- השאלה האחרונה היא מקום לטיטה – הכותרת שלה היא שאלת בונוס אך היא אינה כזו ומשקלה 0 נקודות. נא שימו לב היטב להעתיק או לגזור משם עניינים שאתם רוצים לשלב בתשובות לשאלות ה"אמיתיות". לצערנו, לא נוכל לקבל כל טענה שתשובה או חלק ממנה נותר בטעות בשאלת הטיטה.

בהצלחה !

שאלה מס' 1 (36 נק')

דנג"ץ הבוגדת משנת 2021 השפיע על תביעות נזיקין בגין בגידה ואיפשר לבטל את החסינות שנקבעה לגביהן בשנת 2013. חוו דעתכם על טענה זו, תוך הסבר קצר על מה שנקבע בשתי פרשיות אלה, מהשנים 2013 ו-2021.

על-מנת להתייחס לטענה המוצעת אסקור את שתי הפרשות ואראה שזוהי אחת הדרכים להבין את תוצאות הדגנ"ב. **בע"א 8489/12** נקבע על-ידי השופט עמית בדעת הרוב שאין להכיר בתביעה נזיקית בגין בגידה שמפנה הצד הנבגד כלפי המאהב. השיקול המרכזי של השופט עמית הוא שלדעתו קבלה של תביעה נזיקית בגין בגידה, מחזירה בדלת האחורית שיקולי אשמה מוסריים לתוך התא המשפחתי, שעה שאלו הוחרגו מתוך חלוקת הרכוש הזוגי (דרור נ' דרור). בנוסף נימק השופט עמית את החלטתו גם בשיקולים של מדיניות משפטית, לאור העובדה שהבעל תבע על בסיס עוולת הרשלנות שבתורה נסמכת על שיקולים של מדיניות משפטית לצורך קביעת חובת הזהירות- לדעתו קבלת תביעה כזו עשויה להוביל להצפת בתי המשפט בתביעות מהסוג הזה שבסופו של דבר לא יקהו את הכאב שחוזה הבן הזוג הנבגד. לדעתו המשפט צריך להרחיק את עצמו משפיטת התנהגותם המסורית של אנשים בחדרי המיטות ועוד יותר מכך לא לעשות שימוש בדיני הנזיקין כמעין שוט שנועד להעניש התנהגויות שאולי בנורמות החברתיות-מוסריות אינן מקובלות, אולם אין לראות בזירה המשפטית מקום הראוי ללבן אותן. טיעון פורמליסטי נוסף שמעלה השופט עמית הוא שסעיף 62 לפקודת הנזיקין (עוולת גרם הפרת חוזה) מציין הסדר שלילי מובהק אשר אין לראות ביחסים הזוגיים/משפחתיים חוזה לצורך עוולה זו ומשכך אין לראות באותו מאהב משום גורם שהוביל להפרת חוזה בין הזוג. החלטה זו למעשה חסמה תביעות נזיקיות בין בני זוג בעילה של בגידה (**תמ"ש (נצ')-05-4046-12**). **דגנ"ץ 8537/18** עסק בסוגיית האשמה המינית בהקשר להלכת השיתוף הספציפי. דעת המיעוט (השופטים שטיין, סולברג, מינץ) עשתה שימוש בקונסטרוקציה מתחום דיני החוזים והמתנה- בהלכת השיתוף הספציפי יש להתמקד באומדן דעתו של הנותן (במקרה ההוא דובר על גבר שהביא חלקת מקרקעין אישית שלו לנישואין) ולאור זאת ניתן לקרוא תנאי מפסיק או תנאי מכללא שמורה כי המתנה או הנכס מחוץ לנישואין יהיו נתונים לשיתוף בתנאי שהאישה לא תבגוד. לאור זאת אין מדובר בשיקול אשמה אלא בתניה חוזית ומתוך עקרון כיבוד חופש החוזים יש לכבד הסכמים כאלו. דעת הרוב בראשות הנשיאה החיות לא קיבלה את הגישה הזו (השופט הנדל אף אמר שיתכן וחווה שכזה עשוי להיפסל לאור העובדה שהוא פוגע בתקנת הציבור), אולם היא הסכימה להכיר בחריג שבמידה והבגידה ארוכה ומתמשכת (הבגידה במקרה הנ"ל קרתה רק בשלב מאוחר של קשר ארוך טווח), ניתן לעשות שימוש בדוקטרינות הפגמים בכריתה (טעות והטעייה) לצורך שלילת השיתוף הספציפי. אם-כן התוצאה של דגנ"ץ "הבגידה" היא שניתן להכיר במקרים חריגים בגורם הבגידה כשולל שיתוף ספציפי בכנס מחוץ לנישואין בהתאם לדוקטרינות חוזיות. מכאן עולה השאלה כיצד ההכרעה הזו משפיעה על ההלכה של השופט עמית ב2013. אפשר להבין את האינטרקציה בין פסקי הדין במספר מישורים- א. **סימטריה תוצאתית**- קבלת החריג שמאפשר הכרה בבגידה לצורך שיתוף ספציפי כמוהו הכרה בכך שגם תביעת הנזיקין בגין בגידה יכולה להתקבל במקרים חריגים, למשל שהבגידה גורמת לנזק נפשי משמעותי (בע"א 8489/12 התובע טען לנזק נפשי של כ-40% נכות), או שהבגידה היא הסיבה המרכזית בגינה הקשר התפרק. אולם ההנמקה לקבלת התביעות השונות היא שונה- בדיני המשפחה בכלל ובדגנ"ץ הבגידה בפרט, נשללה האפשרות להכיר באשמה מינית כגורם שמפקיע נכסים שנצברו בקשר הזוגי והבגידה מהווה תשתית לטענות מסוג פגם בחוזה שמוביל לביטולו (ניתן לומר בהקשר זה שהתפתח דיון בכיתה האם דיני החוזים הם דינים שעושים שימוש באשם, לכאורה התשובה היא שלא אולם אולי ניתן לקרוא את דברי שופטי המיעוט שעושים שימוש באשם דרך דיני החוזים). לעומת זאת, דיני הנזיקין נשענים על אשם (ס' 64 לפקודת הנזיקין) ועל-כן ההכרה בתביעת נזיקין בגין בגידה במקרים חריגים מנומקת באופן שונה לעומת מקבילתה בדיני המשפחה. **ב. הלכת הסימטריה**- כשם שהנימוק המרכזי של השופט עמית הוא הרצון לא להכניס שיקולי אשם לזירה המשפחתית ניתן להבין שדיני הנזיקין מושפעים מדיני המשפחה ועוקבים אחרי התפתחותם, ניתן לומר שמרגע שדגנ"ץ בגידה הכיר בחריג בסוגיית הבגידה יש ליישם זאת גם בדיני הנזיקין משום שאלו מושפעים במישורין מדיני המשפחה (בכיתה דנו בשאלה האם יש לחכות לתקדים בעליון שישנה את הלכת 8489/12 או שמא יש לקרוא את תקדים כהלכת הסימטריה וללמוד שהשינוי כפוף רק להחלטות שהתקבלו בדיני המשפחה ומשעה שאלו השתנו דיני הנזיקין מותאמים אחריהם ואין צורך בתקדים שיכיר בכך). **ג. אין לראות באמור סימטריה**- בגידה היא לא עוולה להבדיל מאלימות שהיא גם יכולה להיכלל בעוולה פרטיקולרית וגם נועדה להגן על אינטרס חשוב כמו שלמות הגוף לעומת בגידה שלא מהווה אינטרס שהמשפט בהכרח חפץ ביקרו. לסיכום הטענה שהועלתה יכולה להתאים לשני סוגי הסימטריות משום שהיא מציגה זיקה בין דיני המשפחה לדיני הנזיקין.

שאלה מס' 2 (50 נק')

תביעות בגין הפרת הסדרי ראייה (מניעת קשר / הפרת זמני השהות)

שאלה מס' 2.1 (32 נק')

מהן שתי הסיטואציות המעמידות אפשרות לתביעות כאלה, ואילו ראשי נזק ניתן לתבוע ובגין אילו עילות, ומה ההבדל בין התביעות בעילות השונות?

תביעות בגין הפרת הסדרי ראייה נכללות במעגל השני שהציע פרופ' שמואלי. שתי התביעות האופייניות למקרי הפרת הסדרי הראייה הן: תביעת הפרת זמני שהות- התביעה הזו מופנית כלפי ההורה הלא משמורן שלא עמד בחובותיו ובהסדרי הראייה/המשמרות שנקבעו בהסכם הגירושין ובכך גורם לנזקים כלכליים/ממוניים להורה המשמורן. התביעה הזו נסמכת על ראשי נזק ממוניים- החזרי הוצאות. הסיטואציה האופיינית היא שההורה הלא משמורן לא טורח לקיים את הבטחותיו וכתוצאה מכך ההורה המשמורן צריך לשמור על הילד זמן ממושך יותר ממה שהוא אמור ובכך הוא סופג נזקים ממוניים משום שהוא לא הולך לעבודה בזמן הזה לדוגמא. העילות שעומדות להורה המשמורן הן עוולות המסגרת **רשלנות והפרת חובה חקוקה** ככל שהסדר הגירושין שקול להחלטה שיפוטית (ס' 287 לחוק העונשין; השופט אלבז 13993/02 הכיר בבכורה עולמית בהפרת חובה חקוקה מכוח ס' 17 לחוק הכשרות והאפטורופסות ושימוש מהתקדים בפרשת אמין). עילת נוספת היא **עילה חוזית**- עילה של הפרת חוזה מתאימה לסוג התביעה הזו משום שהיא בעיקר מזכה בפיצוי על נזק ממוני ולא על נזק לא ממוני שבחוק החוזים תרופות כפוף לשיקול דעת שיפוטי (ס' 13 חוק החוזים התרופות). לדעת השופט ויצמן מבית המשפט למשפחה בכפ"ס יש לעשות שימוש מצומצם בתביעה נזיקית בגין הפרת הסדרי ראייה- לדעתו לאור מורכבות התא המשפחתי יש להיזקק לתביעה נזיקית רק במקרים חמורים של הפרה זדונית ומכוונת שהובילה לפגיעה עמוקה בטובת הילד. לדעתו יש לעשות שימוש בס' 68 לחוק הכשרות ולתת סעדים כגון שינוי הסדרי הראייה או קנסות על אי עמידה בהתחייבויות. הבעיה בשימוש בס' 68 הוא שלפי לשון הסעיף הוא מכוון לסעדים לטובת הילד בעוד הפיצוי שנדרש בתביעות הפרת הסדרי הוא לטובת ההורה הנפגע (למשל שבגלל הפרת הסדר הראייה נמנעה מההורה המשמורן אפשרות להתפתח בעובדה בכפוף לדרישת הקש"ס).

מניעת קשר- תביעה זו מכוונת כנגד הורה שמונע מההורה השני את זכותו לממש את הורותו ולקיים את הסדרי הראייה. התביעה הזו נסמכת על הפגיעה שנוצרת משלילת האפשרות לקיום הזכות להורות והיא תביעה על בסיס ראש נזק לא ממוני ופגיעה באוטונומיה. התביעה הזו מתבססת על עוולת הרשלנות.

אי יכולת לקיים את ההורות כלפי הילדים, עד כדי ניכור וסרבנות קשר של הילדים במקרים הקשים, בטענה להסתת הילדים ואף אמירות שההורה לא רוצה לראות אותם.

32

(2.1)

שאלה מס' 2.2 (4 נק')

ישנה טענה שתביעה לפיצוי בגין חטיפת ילדים היא למעשה מקרה פרטי של תביעה בגין הפרת הסדרי ראייה (מניעת קשר / הפרת זמני השהות). חוו דעתכם על טענה זו.

חטיפת ילדים היא מקרה פרטי וחמור של הפרת הסדרי ראייה. ניתן לעלות את הטענות שהצגתי לעיל, מדובר בהפרת חוזה בין בני-הזוג, ובהפרת חובת זהירות בעוולת הרשלנות. ניתן לומר שמדובר במקרה שמכיל את שני סוגי הנזקים- גם נזקים נפשיים מעצם החטיפה וגם נזקים ממוניים משמעותיים.

ההורה לא רק מונע מההורה האחר לראות את הילד, אלא עושה זאת למעשה בכוונה למנוע כך לצמיתות, בכך שהוא מעלים את הילד כליל ומונע מההורה השני את ההורות שלו כליל.

שאלה מס' 2.3 (14 נק')

מהן האפשרויות השונות, המצויות והרצויות, לקבלת פיצוי בגין חטיפת ילד להורה הנחטף (=שחטפו ממנו את הילד) בכלל, ובהשוואה לפיצוי בגין הפרת הסדרי ראייה (מניעת קשר / הפרת זמני השהות)?

ראשית אציין שתי אפשרויות שייחודיות לקבלת פיצוי בגין חטיפת ילד להבדיל מהפרת הסדרי ראייה-

פיצוי פלילי- ניתן להעניק פיצוי להורה הנחטף כחלק מהליך ההחזרה שמנהלת המדינה. היתרון בפיצוי הזה הוא שהוא לא דורש לקיים הליך משפטי מקביל וחוסך עלויות ואולי גם זמנים. החסרון העיקרי הוא שמדובר בתופעה לא שכיחה והפיצוי הוא נמוך וכפוף לתקרה.

פיצוי מתוך אמנת האג- פיצוי שמונתה בהחזרת הילד אך יש לו מספר חסרונות- לרוב בזמן המיקוח נוטים לוותר על הפיצוי ואף לא להעלות אותו מול השופטים, הפיצוי הוא נמוך ודרישת הפיצוי מעכבת את תהליך ההחזרה.

נזיקי- יש להכיר בפיצוי נזיקי בגין חטיפת ילד- הליך נזיקי מאפשר לפצות כראוי את ההורה הנחטף כמו-כן מאפשר להפחית אשם תורם מקום שהחטיפה הייתה מוצדקת (למשל אם ההורה הנחטף התעלל), ניתן לפצות בגין נזק ממוני (הוצאות עורכי דין בעלי רישיון בינלאומי, שכירת חוקרים פרטיים, שהות ממושכת בחו"ל, הפסדי עבודה בספק) וגם בגין נזק לא ממוני (נזקים נפשיים של החטיפה).

חוזי- הפרה.

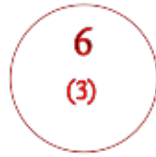
בחרו מושג אחד מתוך שניים והסבירו אותו בקצרה, כולל את ההקשר הרלוונטי. יש להוסיף דוגמה או לאזכר פסיקה, ספרות וחקיקה במידה והדבר רלוונטי לתשובה.

השאלות 3-4 הינן שאלות לבחירה, יש לבחור ולענות על 1 שאלות בלבד.

שאלה מס' 3 (6 נק' - שאלת בחירה 1/2)

תיאוריית הדומינו של ראדין והשאלה אם commodification for some means
commodification for all לעניין תביעה אזרחית בגין סרבנות גט

תיאוריית הדומינו היא אחד השיקולים שעלו במאמר של פרופ' שמואלי כנגד האפשרות לסחירות בגט אולם אדרבא רובם ככולם התגלו כתומכים באפשרות הסחירות. תיאוריית הדומינו טוענת שבמידה ונאפשר סחירות בזכויות מסוימות הדבר עלול להוביל להכרה גורפת באשר לאפשרות הסחירות גם באמצעים דומים או נלווים לגורם הראשוני בו הכרנו (דומינו). הקושי ביישום התיאוריה הזו בתופעת סרבנות הגט הוא שהשוק והשחקנים במקרה הזה הם מצומצמים, ולכן לא סביר שהכרה באפשרות הסחירות בגט תוביל להכרה בסחירות של זכויות נוספות.

שאלה מס' 4 (6 נק' - שאלת בחירה 1/2)

צו הרחקה

לפניכם שלושה היגדים, לצורך סימון נכון / לא נכון. רק אם כל ההיגד הוא נכון – סמנו נכון. בחלק זה ישנה בחירה – ענו על שני היגדים בלבד! אם תענו על כל ההיגדים, רק שני הראשונים ייבדקו.

השאלות 5-7 הינן שאלות לבחירה, יש לבחור ולענות על 2 שאלות בלבד.

שאלה מס' 5 (4 נק' - שאלת בחירה 2/3)

גישת ה-no-fault בעולם הליברלי לא יכולה להשתלב כלל במשפט הישראלי עקב כך שחלוקת הרכוש מתבצעת בבית הדין הרבני, ובית הדין שוקל תמיד שיקולי אשם.

.א

נכון

.ב

לא נכון

שאלה מס' 6 (4 נק' - שאלת בחירה 2/3)

תביעות נזיקין בגין סרבנות גט המקנים פיצויים גבוהים יכולים להיתפס כמעין תחליף עונשי, דהיינו תחליף להפעלת החוק הפלילי.

א.

נכון

ב. ✓

לא נכון

שאלה מס' 7 (4 נק' - שאלת בחירה 2/3)

אישה בה ליכי גירושין ממספרת לפסיכולוג שלה על ענייני הגירושין תזכה להגנה מפני תביעה בלשון הרע, אך אם סיפרה על כך לחברתה הטובה על כוס קפה בביתה לא תזכה להגנה.

.א

נכון

ב.

לא נכון

שאלה מס' 8 (1 נק')

מקום לטיטה

